

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage Datum
2 21 oktober 2025

Onderwerp
Septembercirculaire 2025

Geachte leden van de raad,

De septembercirculaire 2025 van het gemeentefonds is gepubliceerd. Gemeenten ontvangen van het Rijk op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei, in september en in december, ter afronding van het lopende jaar. Wij informeren u in deze raadsbrief over de financiële effecten van de septembercirculaire.

Financiële effecten septembercirculaire

Om de financiële effecten te bepalen wordt de septembercirculaire 2025 vergeleken met de meicirculaire 2025. Het bruto effect geeft de verandering weer van de hoogte van het gemeentefonds. Bij het netto effect wordt rekening gehouden met reserveringen, zoals taakmutaties en stelposten voor loon- en prijscompensatie. Het begrotingssaldo in de begroting en meerjarenraming wordt bijgesteld met het netto effect.

	2025	2026	2027	2028	2029
Gemeentefonds meicirculaire 2025	234.944	238.598	244.767	244.833	253.177
Gemeentefonds septembercirculaire 2025	242.588	241.345	244.616	244.171	252.373
Bruto effect septembercirculaire 2025	-7.644	-2.747	151	662	804
	voordeel	voordeel	nadeel	nadeel	nadeel
<i>Totaal reserveringen gemeentefonds</i>	<i>679</i>	<i>3.013</i>	<i>641</i>	<i>287</i>	<i>287</i>
<i>Totaal reserveringen overig</i>	<i>0</i>	<i>142</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Netto effect septembercirculaire 2025	-6.965	408	792	949	1.091
	voordeel	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel

Bedragen x 1.000 euro

Bruto effect

De uitkering van het gemeentefonds in deze septembercirculaire is in de jaren 2025 en 2026 hoger dan in de meicirculaire 2025. Dit vertaalt zich in voordelige bruto effecten in 2025 van 7,6 miljoen

euro en in 2026 van 2,7 miljoen euro. Vanaf 2027 is de uitkering echter lager dan in de meicirculaire 2025, wat zich vertaalt in een nadelig bruto effect oplopend van 151.000 euro in 2027 naar 0,8 miljoen euro in 2029.

Het voordeel van 7,6 miljoen euro in 2025 wordt voor 2,1 miljoen euro verklaard door een eenmalige uitkering vanwege de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds. Dit plafond werkt als volgt: gemeenten kunnen hun betaalde BTW in de meeste gevallen declareren bij het BTW-compensatiefonds. Dit fonds is echter gemaximeerd, het zogenaamde plafond. Declareren gemeenten meer BTW dan beschikbaar, dan wordt het meerdere betaald uit het gemeentefonds. Als gemeenten minder declareren, wordt de ruimte onder het plafond toegevoegd aan het gemeentefonds. Voor 2025 is de verwachting dat de gezamenlijke gemeenten minder declareren dan dat er in het fonds beschikbaar is. Dit bedrag wordt dus toegevoegd aan het gemeentefonds. Hiermee is in onze begroting 2025 geen rekening gehouden, waardoor dit leidt tot een positief effect op het begrotingssaldo 2025. Ook de komende jaren verwachten wij een onderuitputting van het BTW-compensatiefonds, hiermee is vanaf 2026 wel rekening gehouden in de begroting.

Het demissionair kabinet heeft besloten om, in lijn met het advies van de commissie Van Ark, de incidentele tekorten op de jeugdzorg in 2023 en 2024 te compenseren. Voor de gemeente Almelo bedraagt deze compensatie 4,1 miljoen euro.

Het voordeel in 2026 wordt voor 2,4 miljoen veroorzaakt doordat de uitkering voor klimaat- en energiebeleid incidenteel als decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds wordt uitgekeerd. Het overige voordeel in 2025 en 2026 wordt met name veroorzaakt door mutaties in de uitkeringsfactor en het accres.

Het nadeel vanaf 2027 wordt in belangrijke mate veroorzaakt door een neerwaartse bijstelling van zowel het volume accres als het accres voor loon- en prijsontwikkelingen.

In de bijlage vindt u voor de volledigheid de opbouw van het bruto effect.

Netto effect

Het netto effect wordt bepaald door het bruto effect en de reserveringen. Het jaar 2025 kent een voordelig effect. Het begrotingssaldo verbetert in dit jaar met 7 miljoen euro. De jaarschijven 2026 tot en met 2029 kennen op basis van de septembercirculaire een nadeel, oplopend van 408.000 euro in 2026 naar 1,1 miljoen euro in 2029.

De jaarschijf 2025 zal worden gewijzigd in de Slotrapportage 2025. De jaren 2026 t/m 2029 zullen worden verwerkt in de Zomerrapportage in 2026 en de Programmabegroting 2027.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. Dijkstra

R.T.A. Korteland

Bijlage reserveringen septembercirculaire 2025

		2025	2026	2027	2028	2029
I	<u>Taakmutaties</u>					
	Wet integrale suïcidepreventie	0	43	45	47	48
	Implementatie Participatiewet in balans	224	96	23	7	7
	Toezicht gastouderopvang	0	9	12	12	11
II	<u>Mutaties Integratie - en decentralisatie uitkeringen</u>					
	Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	22	22	22	22	22
	Beschermde Wonen (IU)	37	93	130	130	130
	Participatie (IU)	298	324	345	5	5
	Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	0	2.362	0	0	0
	Overheidsbrede Dienstverlening	0	64	64	64	64
	Aanpak overlast asielzoekers	50	0	0	0	0
	Spreadingswet	48	0	0	0	0
	Totaal reserveringen gemeentefonds	679	3.013	641	287	287

		2025	2026	2027	2028	2029
III	<u>Overige reserveringen</u>					
	Loon- en prijscompensatie	0	142	0	0	0
	Totaal reserveringen overig	0	142	0	0	0

Bedragen x 1.000 euro

Wet integrale suïcidepreventie

Op 1 januari 2026 treedt de Wet integrale suïcidepreventie in werking. Gemeenten worden op grond van deze wet geacht suïcidepreventie in hun gezondheidsbeleid op te nemen en uit te voeren.

Implementatie Participatiewet in balans

Het wetsvoorstel Participatiewet in Balans is een initiatief om de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren, met name door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak. Er worden middelen beschikbaar gesteld voor de periode 2025-2030.

Toezicht gastouderopvang

Vanaf 1 juli 2026 gaan er nieuwe kwaliteitseisen gelden om de kwaliteit van gastouderopvang beter te waarborgen. Dit zal leiden tot meerkosten voor toezicht en handhaving op de gastouderopvang.

Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)

Dit betreft een bijstelling van de decentralisatie-uitkering als gevolg van een actualisatie van de maatstaven.

Beschermde wonen (IU)

De omvang van de integratie-uitkering Beschermde wonen stijgt als gevolg van volume- en prijsaanpassingen.

Participatie (IU)

Het kabinet compenseert gemeenten voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wsw.

Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

De decentralisatie-uitkering CDOKE vervangt de specifieke-uitkering CDOKE, die tot en met 2025 van toepassing was. De middelen zijn ook beschikbaar voor de periode 2027 tot en met 2030, maar de uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald. De middelen zijn bedoeld voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid.

Overheidsbrede Dienstverlening

De specifieke-uitkering Informatiepunten Digitale Overheid wordt vanaf 2026 omgezet naar de decentralisatie-uitkering Overheidsbrede Dienstverlening. Via deze decentralisatie-uitkering worden gemeenten gefaciliteerd om laagdrempelige en empathische ondersteuning te bieden bij regelzaken met de (digitale) overheid en om hun regierol in het lokale netwerk in te vullen.

Aanpak overlast asielzoekers

Overlast en crimineel gedrag van asielzoekers heeft grote impact op de betrokkenen, de omgeving en het draagvlak voor opvang. Aanvullend op de nationale aanpak is lokaal maatwerk cruciaal omdat overlast binnen de gemeentegrenzen wordt ervaren. Gemeenten konden hiervoor een aanvraag doen. Bij de verdeling van het budget is rekening gehouden met het aantal opvangplekken in de gemeente.

Spreidingswet

Vanuit de Spreidingswet hebben gemeenten een nieuwe taak gekregen in het zoeken naar opvangplekken. Hiervoor ontvangen zij middelen vanuit het gemeentefonds.

Loon- en prijscompensatie

Bij de septembercirculaire wordt de inschatting voor de loon- en prijscompensatie gebaseerd op de Macro Economische Verkenning (MEV) van het CPB. Het CPB heeft echter, in tegenstelling tot voorgaande jaren, bij de MEV 2026 geen meerjarige cijfers opgenomen. Derhalve blijft de reservering voor de periode 2027-2029 ongewijzigd. Voor 2026 is op basis van de MEV 2026 de loonvoet gestegen van 2% naar 2,9%. De prijsindex is gestegen van 2,1% naar 2,4%. Meerjarig is echter geen mutatie van de geraamde centrale stelpost noodzakelijk.

Bijlage bruto-effect

	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Uitkeringsfactor en algemene ontwikkelingen</i>					
Accresontwikkeling - volume (bbp)	0	0	149	290	439
Accresontwikkeling - loon- en prijs (prijs bbp)	0	447	446	435	439
Ontwikkeling uitkeringsfactor & -basis en WOZ-waarden	-492	1	329	314	267
Plafond BCF	-2.106	0	0	0	0
<i>Uitkeringsfactor en algemene ontwikkelingen</i>	<i>-2.598</i>	<i>448</i>	<i>924</i>	<i>1.039</i>	<i>1.145</i>
<i>Overig en afronding</i>					
Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024	-4.072	0	0	0	0
Loon- en prijsbijstelling middelen op de AP jeugdhulp	0	-132	-112	-115	-117
Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen	-247	0	0	0	0
Overig en afronding	-48	-50	-20	25	63
<i>Overig en afronding</i>	<i>-4.367</i>	<i>-182</i>	<i>-132</i>	<i>-90</i>	<i>-54</i>
Reserveringen gemeentefonds	-679	-3.013	-641	-287	-287
Totaal bruto effect septembercirculaire 2025	-7.644	-2.747	151	662	804

Bedragen x 1.000 euro, -/- = voordeel/baten, += nadeel/lasten